

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صومده سرا

www.ketab.ir
حواسی

نویسنده: علی اخلاص

سرشناسه	: اخلاص، علی، ۱۳۲۳-
عنوان و نام پدیدآور	: صومعه سرا و حواشی/نویسنده علی اخلاص.
مشخصات نشر	: رشت: سپیدرود، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۳۱۷ص: مصور (بخشی رنگی)، عکس (رنگی).
شابک	: 978-622-5854-57-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: صومعه سرا
موضوع	: Some'eh sara (Iran)
موضوع	: فومن
موضوع	: Fuman (Iran)
رده بندی کنگره	: DSR۲۰۹۹
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۲۳۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۱۴۸۵۲۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

رشت: خ بحر العلوم، پاساژ رضا، طبقه اول، شماره ۷۶ - کد پستی ۱۵۱۸۶۴-۱۳۶۶، تلفن: ۳۳۲۶۵۷۵۹، همراه: ۰۹۱۱۳۴۸۲۹۰۹

عنوان کتاب: صومعه سرا و حواشی
پدیدآورنده: علی اخلاص
ویراستار: صفور السادات رشیدی
ناشر: سپیدرود
حروفنگاری و صفحه آرایی: هنر و اندیشه
طرح روی جلد: فرهاد وارسته
چاپ: توکل (۰۹۳۹۳۹۶۷۵۴۷)
لیتوگرافی: همراهان
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۸۵۴-۵۷-۴

تمامی حقوق برای مؤلف محفوظ است و هرگونه روگرفت به موجب قانون پیگرد قانونی دارد.

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱۱.....	پیشگفتار.....
۱۷.....	مقدمه.....
۲۱.....	خلاصه اطلاعات شهرستان صومعه‌سرا.....
۲۳.....	تولید چوب.....
۲۵.....	مقام اول تولید و صادرات چوب.....
۲۶.....	مستحدثات آپارتمانی.....
۳۲.....	شهرستان‌های متقدم از شهرستان صومعه‌سرا.....
۳۳.....	زیرخاکی‌های یافته شده از زمین‌های صومعه‌سرا.....
۳۴.....	عقاب طلایی.....
۳۵.....	جهات اربعه شهرستان صومعه‌سرا.....
۳۵.....	تاریخ تأسیس شهرداری صومعه‌سرا.....
۳۶.....	شهرداری آقای سیدحسین خان خلیلی.....
۴۰.....	شهرداری آقای مهدی حسینی.....
۴۱.....	پروژه احداث خیابان سردار جنگل صومعه‌سرا.....
۴۲.....	احداث ساختمان بهداری.....
۴۳.....	وسعت شهرستان صومعه‌سرا.....
۴۴.....	هجوم قشون روس.....
۴۷.....	بازارجمعه سابق قبل از بازار جدید.....
۵۰.....	جلب نفوس به جمعه‌بازار.....
۵۱.....	بازار قدیم شهر صومعه‌سرا.....
۵۳.....	حاجی عباس‌خان.....
۵۴.....	احداث، تخریب و تجدید بنای مساجد شهر.....
۵۶.....	تأسیس بخش‌داری تولمات.....

مقدمه

شهرستان صومعه سرا

با بررسی های همه جانبه شهرستان صومعه سرا قسمتی از منطقه بیه پس یا پسا گیلان است که خود کتابی جامع در استان گیلان مخصوصاً احوال شهرستان صومعه سرا می باشد. نویسنده این کتاب - علی اخلاصی - مؤلف شهر صومعه سرا - تحقیقاتم را از سال ۱۳۱۶ شمسی در اطراف شهرستان صومعه سرا و قوش و خورشید شروع کرده، تماماً در حافظه خود جای داده و بعدها این یادداشت ها را در این کتاب به قلم درآورده ام.

از سال ۱۳۳۰ ش تا حال التحریر (۱۴۰۰ ش)، از زمان تکوین شهر، به تنهایی و در حد توان، بارها به تمام قراء و قصبات به منظور تهیه تحقیقات مراجعه نموده ام؛ تحقیقاتی نه چندان عمیق و کامل چون تحقیقات و بررسی های کامل و عمقی مستلزم گردش با چند نفر با در دست داشتن ابزار کار، صرف اوقات، تأمین هزینه سنگین، بررسی درون و بیرون و سوابق درون محل ها می باشد که از توان نویسنده خارج بوده است.

اما همین قدر که تحریر شده برای آگاهی نسل امروز که علاقمند باشد به نظر کافی می باشد و الباقی تحقیقات را به خودشان واگذار می کنم. از نوشته های بسیاری از محققین، آگاهان داخلی، گردشگران و مستشرقین چنین استفاد می گردد که عموماً از

دیدنی‌ها و اطلاعات تقریباً ضعیف و نارسا استفاده شده و عموماً نوشته‌ها به کمال نرسیده است. با این حال، مختصری از یادگارها و سوابق وجود آثار تاریخی روی کار، اشاره به نام دانشمندان از هزار سال به این طرف و همچنین وجود مقبره و بقاع تعدادی از دانشمندان و سادات در این شهرستان، گویای قدیمی بودن شهر و شهرستان صومعه سرا می‌باشد.

پژوهشگران داخلی و مخصوصاً خارجی، نتوانستند یا نخواستند شهر و شهرستان صومعه سرا را به خوبی بشناسانند که سرزمین ما، این شهر و شهرستان، هزاران سال تا حال تحریر در این سرزمین کهنه همچون همه سرزمین‌های این مملکت وجود داشته که همه آن اگر نوشته مکون دایره‌المعارف برای صومعه سرا خواهد بود چون حق صومعه سرا این بود در این زمان کتاب جامع در مورد آن به رشته تحریر آمده باشد؛ حال آن که صورت نگرفته است. ما در صومعه سرا اطلاعاتی داریم که بر بستر و زیر بستر با کاوش‌ها اطلاعات دقیقی تحصیل خواهیم کرد.

با توجه به یادداشت‌هایی که مطلعین، در ۵ جلد کتاب برای مرحوم آقای ابراهیم اصلاح تدوین کرده‌اند، اطلاعات در مورد صومعه سرا بسیار نارسا بوده و به صورت یک آگاهی است. به دست آوردن اطلاعات بیشتر هنوز باقی مانده است. امید است با تشکّل و همت افراد فرهیخته، این مهم برای شهرستان صومعه سرا صورت پذیرد. آن وقت به خود ببالیم که ما هم سرمایه عظیم اطلاعات در زمینه صومعه سرا داریم و نگذاریم اشخاص بیرونی برای ما این گونه اطلاعات بنویسند که صومعه سرا شهرستانی است که از نظر اطلاعات چندان اهمیت ندارد. این شهرستان تازه تأسیس قبل از این، به صورت دهکده بود؛ البته این اطلاعات از کتابی بوده که نویسنده، خود اهل شهرستان دیگری است.

بخشداری صومعه سرا در سال ۱۳۱۹ و فومن در سال ۱۳۱۷ تأسیس شده است. چون در آن زمان شهرستانی غیر از رشت نبود، قبل از تأسیس بخش، در زمان دهستانی هر دو دهستان جهت رتق و فتق به نایب‌الحکومه کسما تفویض شده بود.